

209 . Veșel | Județ: Hunedoara | Punct: Vicus militar, SE Amfiteatru, Sector Sud | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 91991.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie

Tipuri sit: fără vestigii arheologice

Categoriile sit: Domestic

Autori: Dorin Alicu, Mariana Elena Egri, Cristina Mitar, Liviu Petculescu, Virginia Maria Rădeanu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva

Rezumat

Obiectivul cercetării l-a constituit continuarea investigării complexelor identificate și cercetate parțial în campania anterioară, respectiv a zonei cu perturbări stratigrafice majore și a zonei exterioare locuinței cu podele de cocciopesto, cercetate în anii trecuți. Rezultatele cercetării arheologice confirmă observația ca la Micia a existat încă de la început un nivel considerabil de planificare și organizare. Faptul este pus în evidență de rezultatele impresionante ale fotografiei aeriene, valabile desigur aproape exclusiv pentru faza de piatră. Aliniamentul și orientarea locuințelor din faza de lemn dispuse în paralel, la distanță mică între ele (3 m) și orientate cu latura scurtă la un drum principal, atestă caracterul proto-urban al vicusului încă din fazele incipiente.

Raport

Sector MCDR

Cercetarea sistematică a vicusului militar de la Micia începută în anul 2000, se desfășoară în paralel pe două sectoare: unul aparținând MNIR București și celălalt MCDR Deva, ambele sub conducerea responsabilului de șantier, dr. Liviu Petculescu.

În continuare sunt prezentate rezultatele sectorului devean:

Resursele financiare limitate au determinat strategia de săpătură, bazată pe o secțiune-sondaj de 100 x 2 m și două carouri de 4 x 4 m la E de prima secțiune. De-a lungul celor patru campanii au fost identificate patru faze de locuire, respectiv trei de lemn și una de piatră.

Faza de piatră

Faza de piatră este masiv afectată de lucrările moderne, în primul rând de agricultura intensivă, dar și de săpături anterioare nepublicate, probabil din anii 1970 - 1980. Astfel, zidurile de piatră au fost săpate pe lungime până la baza fundației. Faza de piatră constă din colțul unei clădiri de cel puțin 12 x 4 m, nivelul de călcare corespunzător fiind constituit dintr-un strat masiv de lut. Zidurile solide (0,9 m lățimea elevației și 1,3 m lățimea fundației) sunt construite în tehnica opus incertum și au supraviețuit până la o înălțime de 3 asize. Materialul din nivelul corespunzător este în cea mai mare parte constituit din ceramica comună și câteva lămpi de producție locală, ce nu pot fi datate precis. Cele câteva fragmente de terra sigillata provin din stratul vegetal sau din contexte deranjate. Nimic nu indică altă funcționalitate decât cea domestică.

Faza a 3-a de lemn

Două clădiri paralele de lemn construite pe pari au fost identificate aparținând acestei faze, separate de o alee de piatră orientată N - S. Deși aleea este parțial suprapusă de unul dintre zidurile fazei de piatră, pe

mijlocul ei se observa o ușoară albiere, probabil o "rigolă" formată natural în urma scurgerii apei de ploaie de pe acoperișurile celor două clădiri. La V de alee, 4 sau chiar 5 pari delimitează peretele uneia dintre clădiri pe o lungime de cel puțin 15 m, cu podea din lut. La N, aceasta este delimitată de un drum orientat E - V (decumanus). Gropile parilor au fost în mare parte întărite cu piatră pe fund. Trei dintre ele păstrează foarte bine chiar urma parilor propriu-zisi din cauza unui incendiu care a înroșit lutul dimprejurul acestora. Parii circulari, având un diametru de 30 cm sugerează o posibila clădire cu etaj. Incendiul a distrus doar partea sudică a clădirii, restul fiind demolat. Stratul masiv de țigle din nivelul de demolare al clădirii indică pretențiile arhitecturale ale acesteia.

La E de alee a fost dezvelită o a doua locuință de lemn, paralelă cu prima, delimitată de un șir de pari (diametrul de 25 cm) și cu podea de lut. Din nou parii au fost întăriți cu piatră (gresie) sugerând probabil o altă clădire cu etaj. Peretele susținut de acești pari, confecționat din scânduri lipite cu lut, tencuit pe ambele părți, a fost surprins prăbușit pe podea. Locuința avea cel puțin două camere deoarece a fost evidențiat un perete interior, a cărui fundație este mai îngustă decât a peretelui portant exterior.

Datarea fazei a treia de lemn este dată de un mic tezaur de 12 denari de la Antoninus Pius, depuși ritual într-o cutie de lemn chiar în fundația casei, mai precis într-o groapă de par. Spre deosebire de prima clădire, aici nu a fost surprins acoperișul de țigle. Există două explicații în acest sens: ori țiglele au fost refolosite în urma demolării, ori acoperișul a fost de șindrilă. Mai probabilă pare prima ipoteză, deoarece și în cazul clădirii de la V de alee țiglele au apărut doar în partea incendiată a acesteia, ceea ce susține ipoteza refolosirii țiglelor neafectate de foc.

Faza 2 de lemn

Ambele clădiri din faza a treia au fost precedate de structuri similare în plan. Practic, traseul pereților din faza a doua este în cea mai mare parte suprapus de cei din faza a treia, singura diferență constând în tehnica de construcție. Dacă în faza a treia a fost folosită tehnica parilor, aici s-a folosit tehnica tranșeelor. Urmele parilor propriu-zisi din această fază au fost rareori puse în evidență, tocmai datorită suprapunerii aproape perfecte a celor două faze. Cu toate acestea, în două cazuri au fost surprinse impresiunile a doi pari, unul în clădirea de la V, apărut sub un par din faza a treia, și alți doi în clădirea de la E.

Locuința de la E însă surprinde prin decorația sofisticată, peretele exterior fiind pictat. Datorită demolării și refacerii locuinței pe același amplasament, tencuiala s-a fărâmițat în fragmente mici, cu câteva excepții. Astfel, se pare că peretele a fost pictat în panouri pe fond roșu, alternate cu panouri pe fond alb, acestea la rândul lor decorate (pe margini?) de brâuri din fundițe roșii. Acest perete era protejat de un porticus podit cu scânduri de lemn așezate pe o fundație de pietriș. De-a lungul porticului se afla o alee pietruită, distrusă ulterior de fundația locuinței din faza ulterioară. Podeaua porticului era acoperită de un strat gros de oase animale, fie un indiciu al unor activități de procesare "industrială" a cărnii sau, pur și simplu, semn al unui consum ridicat de carne.

Datarea acestei faze este dată de o fibula puternic-profilată, aflată în curs de prelucrare, datând din perioada traianică târzie sau hadrianică timpurie, provenind din locuința de la V de alee. Din aceeași clădire au fost recoltate mari cantități de zgură de fier și sticlă, creuzete pentru turnat metal, sugerând activități de natură meșteșugărească, poate chiar un mic atelier de confecționat fibule și sticlă.

Faza 1 de lemn

Sub podeaua celei de-a doua faze de lemn au fost identificate urmele unei alte construcții de lemn cu podea de lut. Pereții netencuiți se aliniază pe exact același amplasament cu cei ai fazei anterioare, fiind construiți în tehnica împletiturii de nuiele lipite cu lut, pe fundații mai puțin solide. Pe traiectul șanțului de implantare al peretelui a fost identificată o bârna de lemn, aparent având rolul de susținere al peretelui propriu-zis. Cum nici o groapă de par nu a fost identificată, se pare că aceasta a fost o construcție provizorie, de scurtă durată, distrusă ulterior (intenționat?) de un incendiu violent. Deși materialul recoltat este extrem de sărac, interesante sunt câteva fragmente de terra sigillata lisă de import.

Prima observație importantă este că cele patru faze, mai ales cele de lemn, se suprapun aproape perfect. După toate aparențele, locuințele au fost demolate și refăcute programat. În nivelele de demolare ale fazelor de lemn au fost găsite țigle doar acolo unde acoperișul a fost distrus accidental. Este cazul clădirii de la V de

aleea de piatră (S I), unde țigle au apărut doar în zona incendiată a clădirii, restul fiind probabil recuperate în cursul demolării prilejuite de distrugerea parțială prin foc.

Constatarea este întărită de calitatea și cantitatea materialului arheologic, constând în principal din vase de uz comun și opaițe sparte. În mod excepțional, în șanțul de implantare al peretelui din a doua fază de lemn a fost depus ritual un mic tezaur de denari. Acesta este deocamdată singurul element de datare al fazei a doua de lemn, ce o plasează din punct de vedere cronologic la mijlocul sec. al II-lea. În consecința, acesta este un terminus post quem pentru faza de piatră.

Funcționalitatea clădirilor în toate cele trei faze este neîndoielnic domestică. După lungimea pereților și orientarea cu latura scurtă la drum, ele se încadrează în tipul strip-house. Materialul arheologic (cantitate mare de zgură, pastă de sticlă și oase, artefacte în curs de prelucrare, alături de ceramica uzuală) sunt dovezi ale unor activități combinate, rezidențiale și industrial-comerciale, caracteristice acestui tip de habitat

Rezultatele cercetării arheologice confirmă observația ca la Micia a existat încă de la început un nivel considerabil de planificare și organizare. Faptul este pus în evidență de rezultatele impresionante ale fotografiei aeriene, valabile desigur aproape exclusiv pentru faza de piatră. Aliniamentul și orientarea locuințelor din faza de lemn dispuse în paralel, la distanță mică între ele (3 m) și orientate cu latura scurtă la un drum principal, atestă caracterul proto-urban al vicusului încă din fazele incipiente.

Deși scara mică a săpăturilor arheologice limitează deocamdată alte aprecieri, ele permit totuși o evaluare mult mai clară a evoluției cronologice a vicusului militar astfel: o primă fază de lemn traianică, a doua fază plasată la sfârșitul domniei lui Traian - începutul domniei lui Hadrian, a treia fază de lemn pe la mijlocul sec. II (Antoninus Pius) și faza de piatră ulterioară.

Informații suplimentare online

[Raportul 2385 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
